

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W SZCZECINIE

LSZ.410.8.3.2024

Pan
Mieczysław Sawaryn
Burmistrz
Miasta i Gminy Gryfino
ul. 1 Maja 16
74-100 Gryfino

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/063 - Rozpoznanie i zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt w przyrodzie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta i Gminy Gryfino ¹ , ul. 1 Maja 16, 74-100 Gryfino
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mieczysław Sawaryn, Burmistrz Miasta i Gminy Gryfino ² , od 5 grudnia 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Warunki organizacyjne realizacji zadań związanych z rozpoznaniem i zwalczaniem inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt. 2. Realizacja zadań związanych z rozpoznaniem i zwalczaniem inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2024 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały znaczenie dla przedmiotu kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1. Anna Dejk-Chojnacka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/84/2024 z 16 kwietnia 2024 r. 2. Katarzyna Danielak, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/83/2024 z 16 kwietnia 2024 r. (akta kontroli str.1-10)

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Burmistrz.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2020-2024⁵ zadania z zakresu rozpoznania oraz zwalczania inwazyjnych gatunków obcych⁶ roślin i zwierząt realizowali pracownicy Wydziału Gospodarki Komunalnej, posiadający odpowiednie kwalifikacje i wykształcenie. Sprawy te nie zostały jednak uwzględnione w Regulaminie organizacyjnym Urzędu oraz w zakresach czynności ww. pracowników, co było działaniem nierzetelnym. Odpowiednie uregulowania w tym zakresie wprowadzono w trakcie kontroli NIK.

W Urzędzie informacje o inwazyjnych gatunkach obcych roślin (wyłącznie barszczu Sosnowskiego) na terenie gminy Gryfino uzyskiwano jedynie na podstawie zgłoszeń od obywateli i innych podmiotów. Nie przeprowadzano natomiast własnego rozpoznania IGO, pomimo określenia takiego zadania w Programie ochrony środowiska na lata 2020-2023. Zidentyfikowanie przez NIK nowego stanowiska barszczu Sosnowskiego potwierdza konieczność prowadzenia przez Urząd własnych obserwacji IGO, w szczególności z uwagi na możliwe zagrożenie zdrowia ludzi - jak to ma miejsce w przypadku wspomnianej rośliny.

Burmistrz prawidłowo przekazywał zgłoszenia IGO Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie⁷, jednak w jednym przypadku (dotyczącym dwóch działek) czynność ta została wykonana z opóźnieniem wynoszącym 108 dni od terminu wskazanego w art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych⁸. Burmistrz, po otrzymaniu z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska⁹ informacji o ujęciu zgłoszonych roślin w Centralnym Rejestrze Danych o IGO¹⁰, ustalał podmioty władające odpowiedzialne za przeprowadzanie działań zaradczych i informował je o stwierdzeniu obecności w środowisku barszczu Sosnowskiego oraz o konieczności przeprowadzenia ww. działań wobec tego IGO, ale w przypadku sześciu działek skierowanie tej informacji miało miejsce dopiero po upływie od 161 do 200 dni, co było działaniem nierzetelnym. Burmistrz nie dochował ponadto należytej staranności w zakresie zwalczania barszczu Sosnowskiego zlokalizowanego na dwóch działkach gminnych, bowiem podjął działania zaradcze wobec tego IGO dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. rok po otrzymaniu zgłoszeń o jego obecności w środowisku.

Mimo obowiązku corocznego raportowania o przeprowadzonych działaniach zaradczych w terminie do końca stycznia roku następującego po roku objętym sprawozdaniem, Burmistrz złożył raport za 2022 r. i 2023 r. dopiero odpowiednio w marcu 2023 r. i kwietniu 2024 r. W badanym okresie w Urzędzie nie podejmowano ponadto działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących rozpoznania stanowisk IGO i ich zwalczania, mimo obowiązku wynikającego z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody¹¹. NIK zauważa, iż działania takie mogłyby przyczynić się do zwiększenia liczby wpływających zgłoszeń o obecności IGO w środowisku, a tym samym do częściowej realizacji zadania wskazanego w Programie ochrony środowiska polegającego na „identyfikacji miejsc występowania gatunków inwazyjnych”.

Gmina Gryfino nie posiadała gminnego programu ochrony środowiska obowiązującego od 2024 r. (według stanu na 24 czerwca), mimo że już w listopadzie Urząd dysponował pozytywną opinią Zarządu Powiatu Gryfińskiego o projekcie ww. programu oraz informacjami o braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Projekt ten został przekazany do konsultacji

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Do 28 czerwca.

⁶ Dalej: IGO.

⁷ Dalej: Regionalny Dyrektor.

⁸ Dz.U. z 2023 r. poz. 1589, ze zm.; dalej: ustawa o gatunkach obcych.

⁹ Dalej: RDOS.

¹⁰ Rejestr dostępny jest pod adresem <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> w warstwie Inwazyjne gatunki obce; dalej: Rejestr IGO.

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, ze zm.; dalej: ustawa o ochronie przyrody.

społecznych dopiero w trakcie kontroli NIK, a następnie przyjęty przez Radę Miejską w Gryfinie uchwałą z dnia 27 czerwca 2024 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki organizacyjne realizacji zadań związanych z rozpoznaniem i zwalczaniem inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt.

1.1.-1.2. W latach 2020-2024¹³ zadania z zakresu rozpoznania oraz zwalczania roślin i zwierząt IGO realizowało pięciu pracowników Wydziału Gospodarki Komunalnej. Trzech z nich posiadało wykształcenie z zakresu nauk przyrodniczych¹⁴ oraz wcześniejsze doświadczenie zawodowe w ogrodnictwie. Dwie osoby nie posiadały wykształcenia ani doświadczenia dotyczącego ww. zadań. Jeden z pięciu pracowników odbył szkolenie dotyczące rozpoznawania drzew¹⁵.

(akta kontroli str. 66, 88-89)

W Regulaminie organizacyjnym Urzędu¹⁶ i zakresach czynności ww. pracowników nie uwzględniono zadań dotyczących rozpoznania i zwalczania IGO, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 11-13, 17-87)

W badanym okresie Urząd zorganizował dla pracowników łącznie 253 kursy i szkolenia, w tym 39 w 2020 r., 78 w 2021 r., 57 w 2022 r., 56 w 2023 r. i 23 w 2024 r.¹⁷ Żadna z ww. form doskonalenia nie obejmowała swoim zakresem rozpoznania i zwalczania roślin i zwierząt IGO. Burmistrz wyjaśnił: *Zadaniami z zakresu ustawy o gatunkach obcych zajmuje się Wydział Gospodarki Komunalnej. W okresie kontrolowanym w strukturach wydziału dochodziło do fluktuacji kadrowych i częstych zmian na stanowisku merytorycznym, które wynikały z konieczności zapewnienia zastępstw. W procesie rekrutacji na zastępstwa zatrudniano osoby posiadające wykształcenie kierunkowe (...). Pracownicy korzystali z powszechnie dostępnych informacji oraz publikacji tematycznych w Internecie m.in. na stronach GDOŚ. Niemniej, w sytuacji pojawienia się oferty szkolenia dotyczącego zwalczania gatunków obcych, pracownik zajmujący się realizacją zadań wynikających z ustawy zostanie skierowany na tematyczne szkolenie.*

(akta kontroli str. 134-155, 349-352)

1.3. W latach 2020-2024 (do 30 czerwca) zadania z zakresu rozpoznania i zwalczania roślin i zwierząt IGO nie były przedmiotem kontroli/ audytów wewnętrznych i zewnętrznych.

(akta kontroli str. 11-13, 90-128)

¹² Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ Według stanu na 22 kwietnia 2024 r.

¹⁴ Z tego: dwie z zakresu kształtowania środowiska i rolnictwa (architektura krajobrazu) i jedna z ogrodnictwa (rośliny ozdobne i kształtowanie terenów zieleni).

¹⁵ Szkolenie pracownika w zakresie rozpoznawania drzew w stanie bezlistnym wraz z podstawową diagnostyką drzew.

¹⁶ Regulamin organizacyjny stanowił załącznik do zarządzenia nr 120.1.2017 Burmistrza Miasta i Gminy Gryfino z dnia 21 stycznia 2017 r. (zm. zarządzeniem nr 120.28.2017 z dnia 31 marca 2017 r., nr 120.70.2017 z dnia 14 września 2017 r., nr 120.103.2017 z dnia 30 listopada 2017 r., 120.14.2018 z dnia 1 lutego 2018 r. oraz nr 120.49.2018 z dnia 28 czerwca 2018 r.) oraz do zarządzenia nr 120.41.2020 Burmistrza Miasta i Gminy Gryfino z dnia 20 lipca 2020 r. (zm. zarządzeniem nr 120.51.2020 z dnia 18 września 2020 r., nr 120.69.2020 z dnia 2 grudnia 2020 r., nr 120.44.2021 z dnia 30 czerwca 2021 r., nr 120.66.2022 z dnia 22 września 2022 r., nr 120.98.2022 z 14 grudnia 2022 r., nr 120.104.2022 z 21 grudnia 2022 r., nr 120.77.2023 z dnia 21 grudnia 2023 r., nr 120.2.2024 z dnia 17 stycznia 2024 r. oraz nr 120.20.2024 z dnia 7 maja 2024 r.); dalej: Regulamin organizacyjny.

¹⁷ Według stanu na 20 maja 2024 r.

1.4. W okresie objętym kontrolą do Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie nie wpłynęły skargi i wnioski dotyczące IGO.

(akta kontroli str. 11-13, 129-133)

1.5. W latach 2020-2024 w Urzędzie nie wprowadzono procedur dotyczących wykrywania i zwalczania IGO. Tomasz Miller, Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *W Urzędzie (...) opracowana została karta usługi „Przyjęcia zgłoszenia stwierdzenia obecności inwazyjnego gatunku obcego (IGO) w środowisku”. Karta ta, opisująca procedurę przyjęcia zgłoszenia oraz zawierająca wzór przyjęcia zgłoszenia, została umieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu (...), w kategorii „Jak załatwić sprawę” (...). Ponadto (...) brak zgłoszeń o stwierdzeniu występowania IGO w środowisku przed 2022 r. powodowało, że w Urzędzie nie opracowano wcześniej stosownej procedury postępowania z tymi gatunkami (...).*

(akta kontroli str. 11-14, 366-369)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Regulaminie organizacyjnym i zakresach czynności pracowników Wydziału Gospodarki Komunalnej nie uwzględniono zadań dotyczących rozpoznania i zwalczania inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt, co było działaniem nierzetelnym. Zgodnie ze standardami kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, stanowiącymi załącznik do komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r.¹⁸, struktura organizacyjna jednostki powinna być dostosowana do aktualnych celów i zadań. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności m.in. poszczególnych komórek organizacyjnych powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny. Aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika (obszar A-Środowisko wewnętrzne, standard 3-Struktura organizacyjna). Cele i zadania należy określać jasno i w co najmniej rocznej perspektywie. Należy także wskazać jednostki, komórki organizacyjne lub osoby odpowiedzialne bezpośrednio za ich wykonanie oraz zasoby przeznaczone do ich realizacji (obszar B-Cele i zarządzanie ryzykiem, standard 6-Określanie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji).

(akta kontroli str. 11-13, 17-63, 66-87)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *Zadania związane z rozpoznaniem i zwalczaniem roślin i zwierząt inwazyjnych gatunków obcych realizowane są w Urzędzie (...) przez Wydział Gospodarki Komunalnej, a zajmuje się nimi pracownik na stanowisku ds. gospodarki komunalnej i ochrony przyrody. Ze względu na określoną specyfikę gminy, skutkującą jednostkową, incydentalną identyfikowalnością IGO, zadania z zakresu zwalczania tych gatunków nie zostały przypisane Wydziałowi w ujęciu sformalizowanym, mającym odzwierciedlenie w dokumentach organizacyjnych, lecz zwyczajowym. Wydział Gospodarki Komunalnej został wskazany w tym zakresie jako komórka właściwa ze względu na zajmowanie się m.in. ochroną zwierząt, czy utrzymaniem zieleni. (...). Ze względu na (...) incydentalny charakter stwierdzenia występowania IGO na terenie gminy Gryfino (...) nie istniała również konieczność formalizowania tych zadań w regulaminach czy zakresach czynności.*

(akta kontroli str. 11-14)

W trakcie kontroli NIK, zarządzeniem nr 120.20.2024 z dnia 7 maja 2024 r. dokonano zmiany Regulaminu organizacyjnego Urzędu, tj. Wydziałowi Gospodarki Komunalnej przypisano prowadzenie spraw związanych ze stwierdzeniem obecności IGO wynikających z ustawy o gatunkach obcych. Zmieniono ponadto zakres czynności pracownika obecnie wykonującego zadania związane z IGO poprzez wskazanie zadania: *przyjmowanie zgłoszeń stwierdzenia obecności Inwazyjnego Gatunku Obcego (IGO) w środowisku i realizacja złożonych w przedmiotowej sprawie*

¹⁸ Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84.

wniosków oraz sporządzanie sprawozdawczości do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

(akta kontroli str. 64-65, 225-227)

OCENA CZĄSTKOWA

W badanym okresie zadania z zakresu rozpoznania oraz zwalczania roślin i zwierząt IGO realizowali pracownicy Wydziału Gospodarki Komunalnej, posiadający odpowiednie kwalifikacje i wykształcenie. Sprawy te nie zostały jednak uwzględnione w Regulaminie organizacyjnym oraz w zakresach czynności ww. pracowników, co było działaniem nierzetelnym. Stosowne uregulowania w tym zakresie wprowadzono w trakcie kontroli NIK.

2. Realizacja zadań związanych z rozpoznaniem i zwalczaniem inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt.

Opis stanu faktycznego

2.1. Realizacja zadań związanych z rozpoznaniem inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt.

2.1.1. Na obszarze gminy Gryfino zidentyfikowano dziewięć stanowisk roślin IGO (barszcz Sosnowskiego), z czego dwa w 2022 r.¹⁹ oraz siedem w 2023 r.²⁰ Informacja o IGO pochodziła ze źródeł zewnętrznych (w tym w czterech przypadkach od sołtysa sołectwa Gardno, trzech od osób fizycznych i dwóch od Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddziału w Szczecinie Rejonu w Lipianach²¹). Według danych zawartych w Rejestrze IGO, na terenie gminy zidentyfikowano dwa inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla Unii rozprzestrzenione na szeroką skalę, tj. barszcz Sosnowskiego (w rejestrze uwzględniono wszystkie stanowiska zgłoszone przez Urząd) oraz bass słoneczny²². Urząd nie otrzymał od RDOŚ informacji o zidentyfikowaniu na terenie gminy Gryfino bassu słonecznego.

(akta kontroli str. 16, 162-166, 169-172, 184-206, 212-215, 228, 349-353)

Burmistrz, w drodze wykonywania obowiązku określonego w art. 8a ust. 9 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie²³, tj. poprzez opiniowanie rocznych planów łowieckich, otrzymywał od dzierżawców obwodów łowieckich informacje o zwierzętach IGO zaobserwowanych oraz pozyskanych w roku gospodarczym poprzedzającym rok, na który sporządzano ww. plan, tj.:

- w planach na rok 2022/2023 – wskazano na pozyskanie 12 jenotów (na 80 zaobserwowanych), 5 szopów pracy (na 40); nie wskazano na pozyskanie żadnego z 30 zaobserwowanych piżmaków;
- w planie na rok 2023/2024 – wskazano na pozyskanie 30 jenotów (na 118), 23 szopów pracy (na 67); nie wskazano na pozyskanie żadnego z 60 zaobserwowanych piżmaków oraz żadnej z 20 zaobserwowanych gęsiówek egipskich;
- w planie na rok 2024/2025 – wskazano na pozyskanie 68 jenotów (na 85), 112 szopów pracy (na 145); nie wskazano na pozyskanie żadnego z 60 zaobserwowanych piżmaków.

(akta kontroli str. 370)

W sprawie działań podejmowanych w związku z ww. informacjami o występowaniu zwierząt IGO, Burmistrz wyjaśnił: *Koła Łowieckie działające na terenie danej gminy opracowując projekty planów łowieckich na kolejny rok mają obowiązek uzyskać opinię organu wykonawczego gminy. Jednym z załączników do planów są tabele z gatunkami obcymi zwierząt, które wskazane są do eliminacji. Niestety, dane które przedkładają w swoich planach łowieckich koła łowieckie budzą zastrzeżenia. Burmistrz nie jest organem właściwym do oceny wiarygodności tych danych, ale*

¹⁹ Zgłoszenie IGO wpłynęło do Urzędu 2 sierpnia 2022 r. (działka nr 70/43 i 16/2 obręb Gardno).

²⁰ Zgłoszenie IGO wpłynęło do Urzędu 21 czerwca 2023 r. (działka 56/26, 56/27, 56/28 i 56/53 obręb Gardno) i 18 maja 2023 r. (działka 334/2, 334/8 obręb Weltyrń i 84 obręb Gardno).

²¹ Dalej: GDDKiA.

²² Ryba.

²³ Dz.U. z 2023 r. poz. 1082.

należy podkreślić, że dane te dotyczą roku poprzedniego objętego planem. Wskazywanie w obszarze działalności danego koła łowieckiego, które terytorialnie często obejmuje również inne gminy, danych liczbowych poszczególnych gatunków obcych w łowisku, nie pozwala na skuteczne zlokalizowanie konkretnych osobników IGO. Dane do planów łowieckich są zaledwie szacowane m.in. po tropach zwierząt bez określania działek geodezyjnych oraz zdjęć fotograficznych. Stąd też, Burmistrz nie może tych danych uznać za zgłoszenie IGO i skutecznie przeprowadzić procedurę rejestracji IGO przez RDOŚ. Dane te są trudne do zweryfikowania, a zwierzęta mogą przemieszczać się między różnymi gminami wchodzącymi w obszar działalności danego koła łowieckiego. Ponadto, nie odnotowaliśmy żadnych zgłoszeń ze strony mieszkańców gminy dotyczących obserwacji zwierząt gatunków obcych na terenie naszej gminy. Niemniej jednak, w celu omówienia tych kwestii zostanie zorganizowane spotkanie z Nadleśnictwem Gryfino oraz przedstawicielami kół łowieckich działających na obszarze gminy (...).

(akta kontroli str. 379, 381-382)

W Urzędzie nie przeprowadzano własnego rozpoznania IGO występujących na obszarze gminy Gryfino, o czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Biegły z dziedziny biologii, powołany w trakcie kontroli NIK²⁴, w wyniku prac terenowych przeprowadzonych w wytypowanych przez siebie siedmiu lokalizacjach na terenie gminy Gryfino²⁵ potwierdził istnienie dwóch stanowisk barszczu Sosnowskiego zgłoszonych przez Burmistrza Regionalnemu Dyrektorowi oraz zidentyfikował jedno nowe stanowisko tej rośliny. Nie stwierdził rozprzestrzeniania IGO stwarzających zagrożenie dla Polski na szeroką skalę.

(akta kontroli str. 349, 353, 364-365, 383-414)

2.1.2. W badanym okresie w gminie Gryfino obowiązywał „Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Gryfino na lata 2020-2023 z perspektywą na lata 2024-2027”²⁶. Uwzględniono w nim zadania z zakresu problematyki IGO, tj.:

- w części dotyczącej zasobów przyrodniczych, w zagadnieniach horyzontalnych wskazano na konieczność adaptacji do zmian klimatu (zapisano m. in. „Ocieplenie się klimatu spowoduje migrację gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę.”);
- w tabeli „Wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach POŚ”²⁷, w obszarze interwencji „Zasoby przyrodnicze” dla celu „Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej” wskazano kierunek interwencji „Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków”, a w jego ramach zadanie „Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych”²⁸; jako podmioty odpowiedzialne za jego realizację wskazano gminę Gryfino, RDOŚ, zarządców nieruchomości i organizacje pozarządowe²⁹; do ryzyk dla tego zadania zaliczono „Problemy z identyfikacją wszystkich miejsc występowania gatunków inwazyjnych, trudności w zwalczaniu gatunków inwazyjnych”; ponadto w części dotyczącej „Systemu realizacji ochrony środowiska”, w zakresie źródeł finansowania ochrony przyrody, w priorytetach dziedzinowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie ujęto zadanie „Restytucja bądź reintrodukcja rodzimych gatunków, cennych lub zagrożonych wyginięciem, eliminowanie gatunków inwazyjnych np. barszczu Sosnowskiego”.

²⁴ Postanowieniem Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie z 20 maja 2024 r.

²⁵ W tym dwóch zamieszczonych w Rejestrze IGO.

²⁶ Program stanowił załącznik nr 1 do uchwały nr XVIII/158/20 Rady Miejskiej w Gryfinie z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Gryfino” (na lata 2020-2023 z perspektywą na lata 2024-2027); dalej: Program ochrony środowiska.

²⁷ Tabela nr 51.

²⁸ W Tabeli 52 „Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań własnych wyznaczonych w ramach POŚ” wskazano, iż źródłem finansowania tego zadania będą środki własne (nie wskazano szacunkowych kosztów realizacji tego zadania).

²⁹ Tabela 52 i 53. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań własnych wyznaczonych w ramach POŚ.

(akta kontroli str. 230-251)

Burmistrz, wypełniając dyspozycję art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska³⁰, sporządził raport z wykonania ww. programu za lata 2020-2021. Nie wykazano w nim zadań związanych eliminowaniem gatunków inwazyjnych.

(akta kontroli str. 347-348 plik nr 1, 349-351, 357)

Burmistrz nie sporządził raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska za lata 2022-2023. Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *Obowiązek wynikający z art. 18 ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska jest przez Gminę Gryfino realizowany systematycznie, tj. co dwa lata. Poprzednie raporty z wykonania Programów Ochrony Środowiska obejmowały lata 2012-2013, 2014-2015, 2016-2017, 2018-2019 oraz 2020-2021. W bieżącym roku sporządzony zostanie raport obejmujący lata 2022-2023. W dniu 5 czerwca br. Wydział Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska zaprosił wykonawców do złożenia ofert cenowych na wykonanie przedmiotowego dokumentu. Wpłynęły dwie oferty (...).*

(akta kontroli str. 230-251, 349-351, 357)

Gmina Gryfino nie posiadała aktualnego gminnego programu ochrony środowiska, obowiązującego od 2024 r. (według stanu na 11 czerwca), o czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Burmistrz opracował projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfino na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2030” (dokument z września 2023 r.). Został on przedłożony w dniu 12 czerwca 2024 r. Radzie Miejskiej w Gryfinie i przyjęty uchwałą nr IV/39/24 z 27 czerwca 2024 r. Uwzględniono w nim zagrożenia związane z problematyką występowania IGO w środowisku przyrodniczym, tj.: w „Analizie SWOT dla obszaru interwencji zasoby przyrodnicze” wskazano m.in. zagrożenie „Ekspansja gatunków obcych”, a w rozdziale „Możliwości finansowania działań z zakresu ochrony środowiska”³¹, w tabeli pn. „Przykładowe źródła finansowania zadań realizowanych w ramach POS”³² jako cel dla źródła finansowania „NFOŚiGW, WFOŚiGW” wskazano „Działania na rzecz ochrony przyrody, w tym cele kluczowe: (...) Prowadzenie działań związanych z ograniczaniem gatunków inwazyjnych”.

(akta kontroli str. 230-255, 343-344, 345-346 plik nr 4-5, 453-454)

2.1.3. W badanym okresie do Urzędu wpłynęły trzy zgłoszenia (obejmujące łącznie dziewięć działek) o obecności na terenie gminy Gryfino³³ barszczu Sosnowskiego, tj. IGO stwarzającego zagrożenie dla Unii, rozprzestrzenionego na szeroką skalę. Wszystkie zawierały elementy określone w art. 15 ust. 2 ustawy o gatunkach obcych. W sprawie weryfikacji ww. zgłoszeń w terenie, Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *Pracownicy realizujący czynności wynikające z wpływu zgłoszeń do urzędu wykonywali w terenie zwykle czynności urzędnicze mające na celu potwierdzenie lokalizacji IGO oraz jego właściwe rozpoznanie. Z tych czynności sporządzane były adnotacje na mapkach wydrukowanych z dostępnych systemów.*

Wypełniając dyspozycję art. 16 ust. 1 pkt 4 cyt. ustawy, Burmistrz przekazał zgłoszenia Regionalnemu Dyrektorowi, sporządzone zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

W dwóch przypadkach zgłoszenia przekazano w terminie określonym w art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy o gatunkach obcych, tj. siedmiu dni od końca kwartału, w którym je otrzymano. W jednym przypadku Burmistrz przekazał zgłoszenie Regionalnemu Dyrektorowi z opóźnieniem wynoszącym 108 dni, o czym szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

³⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 54, ze zm., dalej: ustawa Poś.

³¹ Rozdział 5.4.

³² Tabela nr 64.

³³ Na terenie gminy Gryfino nie występował obszar parku narodowego, ani obszar pasa technicznego.

(akta kontroli str. 16, 162-166, 169-171, 184-192, 196-206, 228-229, 349-351, 357)

Burmistrz, po otrzymaniu od Regionalnego Dyrektora powiadomień o wprowadzeniu ww. IGO do Rejestru IGO, ustalił podmioty władające³⁴ odpowiedzialne za przeprowadzenie działań zaradczych i poinformował je o stwierdzeniu obecności w środowisku barszczu Sosnowskiego oraz o konieczności przeprowadzenia działań zaradczych wobec tego IGO, czym wypełnił dyspozycję określoną przepisem art. 16 ust. 7 ustawy o gatunkach obcych, jednak w przypadku sześciu działek ww. informacja została skierowana dopiero po upływie od 161 do 200 dni, o czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Gmina Gryfino była właścicielem dwóch z dziewięciu działek objętych zgłoszeniami (działki 56/28 oraz 84 w obrębie Gardno).

(akta kontroli str. 156-161, 172-176, 193-195, 207-211, 216-224, 228)

2.2. Realizacja zadań związanych ze zwalczaniem inwazyjnych gatunków obcych roślin i zwierząt.

2.2.4. W badanym okresie działania zaradcze przeprowadzono na trzech z dziewięciu działek, na których stwierdzono obecność barszczu Sosnowskiego.

Zastępca Burmistrza pismem z 3 marca 2023 r. poinformował GDDKiA (jako zarządcę nieruchomości będącej własnością Skarbu Państwa) o wprowadzeniu barszczu Sosnowskiego zlokalizowanego na działce 16/2 obręb Gardno³⁵ do rejestru IGO oraz o konieczności przeprowadzenia działań zaradczych wobec tego IGO. W związku z nieotrzymaniem odpowiedzi w sprawie wykonania ww. obowiązku, pismem z 16 kwietnia 2024 r. Zastępca Burmistrza ponownie zwrócił się do GDDKiA o złożenie informacji w tym zakresie. Pismem z 22 kwietnia 2024 r. GDDKiA wskazała, iż ww. działania przeprowadzono 13 lipca 2023 r., a ponadto (...) *W bieżącym roku teren ten będzie podlegał szczegółowej obserwacji, celem podjęcia odpowiednich działań.* W odpowiedzi na zapytanie Naczelnika Wydziału Gospodarki Komunalnej (e-mail z 24 kwietnia 2024 r.) o wskazanie metody unieszkodliwienia ww. IGO, GDDKiA w tym samym dniu poinformowała, że likwidacja barszczu Sosnowskiego odbyła się *poprzez ścięcie i zastosowanie dla systemu korzeniowego preparatu chemicznego.* Zabieg wykonano jednokrotnie. Usunięcie IGO nastąpiło przed upływem roku od dnia otrzymania od Burmistrza informacji o wprowadzeniu tego gatunku do Rejestru IGO. Ścięte rośliny pozostały w miejscu ich usunięcia.

W sprawie kierowania do GDDKiA dalszej korespondencji odnośnie metody usunięcia ww. stanowiska barszczu Sosnowskiego (zabieg wykonano jednokrotnie, mimo iż zgodnie z opracowaniem „Kompedium Metody Zwalczania Barszczu Kaukaskich” wydanym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska³⁶ *„za jedyną nierekomendowaną metodę zwalczania barszczu kaukaskich uznano ich koszenie w wariacie z liczbą powtórzeń zabiegów w sezonie wegetacyjnym mniejszą niż 9” (...). Metoda iniekcji może być stosowana wobec pojedynczych roślin, jak również większych płatów o dużym zagęszczeniu osobników. Zabiegi należy powtarzać do kilku razy w sezonie wegetacyjnym (np. w przypadku urządzenia PASTWA zazwyczaj 2 razy) przez kilka lat – do wyczerpania glebowego banku nasion (przeciętnie ok. 7-8 lat)), Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *W trakcie prowadzonej przez NIK kontroli oraz w ramach realizowanych zadań przeprowadzono rozmowę telefoniczną z pracownikiem GDDKiA w sprawie przesłania informacji dotyczących podjęcia działań zaradczych w stosunku do zgłoszonego stanowiska IGO przez zarządcę drogi S3. W trakcie rozmowy pracownik urzędu powołał się na rekomendacje specjalistów**

³⁴ Na podstawie wypisów z ewidencji gruntów i budynków. Podmiotami władającymi były: GDDKiA jako zarządca terenu, którego właścicielem był Skarb Państwa – działka 16/2 obręb Gardno; Skarb Państwa - Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Szczecinie – działka 70/43 obręb Gardno; osoba fizyczna – działka 334/2 obręb Weltyń, 334/8 obręb Weltyń, 56/26 obręb Gardno, 56/27 obręb Gardno, 56/53 obręb Gardno.

³⁵ Działka stanowiła pas drogowy drogi ekspresowej S3.

³⁶ „Kompedium Metody Zwalczania Barszczu Kaukaskich” wydanym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, Warszawa 2022 r. rozdz. 3.1. Metody rekomendowane do stosowania w Polsce; Dalej: Kompedium GDOŚ.

w formie poradnika/ wytycznych/ dobrych praktyk dotyczących metodologii zwalczania barszczy, dostępnych na platformie GDOS.

(akta kontroli str. 16, 156, 162-166, 172-174, 178-183, 349-351, 353)

Właścicielem dwóch kolejnych działek, na których stwierdzono obecność barszczu Sosnowskiego, tj. działek nr 84 i 56/28 obręb Gardno, była gmina Gryfino. Zgłoszenia w tym zakresie wpłynęły do Urzędu odpowiednio: 18 maja 2023 r. (od osoby fizycznej) oraz 21 czerwca 2023 r. (od sołtysa sołectwa Gardno), a informacja z RDOS o wprowadzeniu tych gatunków do rejestru IGO wpłynęła do Urzędu 2 października 2023 r. Gmina Gryfino, dopiero w trakcie kontroli NIK, pismem z 22 kwietnia 2024 r. zleciła spółkom komunalnym usunięcie ww. IGO, (dotyczy działki 84) oraz z 15 maja 2024 r. (działka 56/28), a podjęcie tych działań miało miejsce odpowiednio 23 maja 2024 r. oraz 29 maja 2024 r., o czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

W protokołach usunięcia barszczu Sosnowskiego spółki gminne wskazały:

- na działce 84 obręb Gardno - zastosowana metoda: wykopywanie roślin z korzeniami i przecinanie korzenia³⁷; opis czynności: (...) zostały wykopane całe młode rośliny wraz z korzeniami, natomiast u starszych okazów została odcięta szyjka korzeniowa poniżej powierzchni ziemi, usuwane rośliny nie posiadały kwiatostanów; zagospodarowanie bioodpadu: załadunek i wywóz bioodpadu do punktu przeładunkowego Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o. na działce nr 96/16 obręb Wełtyń II (...); wskazano także termin kolejnego etapu prac, tj. 20 czerwca 2024 r. oraz załączono dokumentację fotograficzną z miejsca usunięcia IGO;
- na działce 56/28 obręb Gardno - zastosowano preparat AGROSAR 360 SL Zezwolenie MRiRW nr R-35/2014 z dnia 13.03.2014 r. substancja aktywna glifosat (...); stosowane metody: oprysk grubokroplisty zastosowany punktowo (...); Rośliny po zastosowaniu preparatu następnego dnia wykazywały objawy uszkodzeń chemicznych (...) z uwagi na zastosowanie preparatów chemicznych odstąpiono od wycinania i usuwania roślin. Wycięcie roślin zaraz po wykonanym oprysku jest zabiegiem bezcelowym, gdyż preparat nie zostanie wchłonięty przez roślinę a celem zastosowania preparatów chemicznych jest wnikięcie do rośliny (preparaty systemiczne) i likwidacja całej rośliny wraz z częściami podziemnymi w tym korzeniami spichrzowymi, kłaczami oraz odrostami korzeniowymi. Zniszczone chemicznie rośliny pozostawiono (na miejscu) na terenie posesji (...). (...) konieczne jest przeprowadzenie kolejnego zabiegu po około 21 dniach. (...) Srodek chemiczny został użyty zgodnie z etykietą (...); załączono dokumentację fotograficzną z miejsca usunięcia IGO.

(akta kontroli str. 16, 156-159, 184, 193-195, 228, 267-329, 371-378)

Urząd nie posiadał informacji w sprawie ewentualnego przeprowadzenia działań zaradczych na sześciu działkach będących własnością osób prywatnych.

2.2.5.-2.2.6. Zastępca Burmistrza wyjaśnił; (...) do Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie nie wpłynęły żadne wnioski podmiotów władających o zwolnienie z obowiązku przeprowadzenia działań zaradczych. (...) Gmina nie przeprowadzała dotychczas działań zaradczych na koszt podmiotów władających.

(akta kontroli str.12, 14-15)

2.2.7. W badanym okresie w Urzędzie nie przeprowadzano postępowań o udzielenie zamówień publicznych dotyczących przeprowadzania działań zaradczych wobec IGO. Zastępca Burmistrza wyjaśnił: Gmina nie przeprowadzała dotychczas postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dotyczącego przeprowadzenia działań zaradczych wobec IGO. Stwierdzony przypadek występowania barszczu Sosnowskiego na nieruchomości gminnej, ze względu na niewielki zakres ilościowy, zlecony został do likwidacji spółce gminnej, zajmującej się wykonywaniem usług

³⁷ Metoda rekomendowana do stosowania w Polsce według Kompendium GDOS.

komunalnych (w tym – pielęgnacją zieleni), natomiast w odniesieniu do zwierząt, stanowiących IGO, żadne zgłoszenia do Gminy nie wpływały.

(akta kontroli str. 12, 14, 266)

W trakcie kontroli NIK, gmina Gryfino pismem z 22 kwietnia 2024 r. na podstawie umowy wykonawczej z 15 marca 2024 r.³⁸, zawartej w związku z art. 214 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych³⁹, zleciła spółce gminnej⁴⁰ – Przedsiębiorstwu Usług Komunalnych Sp. z o.o. usunięcie barszczu Sosnowskiego na działce nr 84 obręb Gardno, gdzie obecność IGO została stwierdzona w dniu 18 maja 2023 r.

(akta kontroli str. 156-159, 267-324)

2.2.8. Raporty do RDOŚ o przeprowadzonych działaniach zaradczych na terenie gminy za 2022 i 2023 rok złożono z opóźnieniem wynoszącym odpowiednio 56 i 76 dni, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 256-265)

2.2.9. W wyniku przeprowadzonych przez biegłego obserwacji w terenie dotyczących skuteczności działań zaradczych wobec barszczu Sosnowskiego przeprowadzonych przez GDDKiA na działce 16/2 obręb Gardno stwierdzono: *występowanie zdrowych, dojrzałych osobników, z dobrze wykształconymi liśćmi i baldachami kwiatowymi (...) usuwanie przeprowadzone zostało nieskutecznie. Rośliny rosną w miejscu eksponowanym, dobrze widocznym z drogi i chodnika w centrum wsi, przez co stwarzają realne zagrożenie dla osób nieświadomych ich toksyczności. Nietypowe rozmiary rośliny oraz atrakcyjne kwiaty czynią z barszczu Sosnowskiego roślinę potencjalnie wzbudzającą zainteresowanie dzieci, co może mieć szczególnie groźne konsekwencje na terenach zurbanizowanych i podkreśla potrzebę skutecznej eliminacji gatunku zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie siedzib ludzkich. Stwierdzone okazy rosną w przydrożnym rowie, w optymalnych warunkach siedliskowych i przy braku podjęcia skutecznych działań zaradczych (trwałego usunięcia) należy spodziewać się rozsiewu nasion i zwiększenia obszaru zajmowanego przez barszcz w przedmiotowej lokalizacji. Celem skutecznego usunięcia barszczu Sosnowskiego, wobec nierozprzestrzeniania się tego gatunku na drodze wegetatywnej i łatwej regeneracji po ścięciu łodygi, należy nie dopuszczać do zawiązania nasion (a tym samym ich rozsiewania), poprzez systematyczne usuwanie kwiatostanów w fazie zawiązania pąków kwiatowych lub w trakcie kwitnienia.*

(akta kontroli str. 364-365, 383-414)

W związku z powyższym, na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy o NIK, w dniu 2 lipca 2024 r. poinformowano Burmistrza o ustaleniach biegłego, wskazujących na bezpośrednie niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego. Janina Major, Sekretarz Miasta z upoważnienia Burmistrza wyjaśniła, że w dniu 26 czerwca 2024 r. gmina Gryfino wystąpiła do GDDKiA Oddział Lipiany w formie wiadomości elektronicznej zawiadamiając o konieczności przeprowadzenia ponownych działań zaradczych, z uwagi na odrost szkodliwej rośliny”. (...) oczekujemy na odpowiedź zarządcy drogi.

(akta kontroli str. 447-452)

Spółki gminne przekazały Burmistrzowi protokoły wraz z dokumentacją fotograficzną z przeprowadzonych działań zaradczych, o których mowa w punkcie 2.2.4. niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Pismami z 31 maja 2024 r. Burmistrz wystąpił do spółek komunalnych m. in. o konieczność monitorowania skuteczności przeprowadzonych działań zaradczych⁴¹. Burmistrz wyjaśnił: (...) *Spółki mają*

³⁸ Umowa wykonawcza dotycząca wykonywania zadań własnych gminy Gryfino z zakresu usług komunalnych w okresie 2024-2025, w tym pielęgnacji i utrzymania zieleni. Zadania powierzone do wykonania niniejszą umową miały charakter usług publicznych świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

³⁹ Dz.U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.

⁴⁰ Spółka prawa handlowego ze 100% udziałem Gminy Gryfino w kapitale zakładowym.

⁴¹ W pismach wskazano m.in. „(...) efekty zwalczania barszczu należy monitorować i dopiero po uzyskaniu potwierdzenia osiągniętego efektu działania zwalczanie barszczu można zakończyć”.

obowiązek raportowania Gminie Gryfino każdorazowo po przeprowadzeniu czynności monitorowania oraz wykonanych działaniach zaradczych.

(akta kontroli str. 330-331, 379, 382)

2.2.10. Na działkach gminnych, na których w trakcie kontroli NIK przeprowadzono działania zaradcze wobec barszczu Sosnowskiego (działka 56/28 – IGO o powierzchni 4 m² oraz 84 – 15 m²), nie stosowano środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów, które zostały zdegradowane, uszkodzone lub zniszczone przez IGO. Burmistrz wyjaśnił: *Na działkach nr 56/28 oraz 84 obr. Gardno stanowiących własność Gminy Gryfino na pisemne zlecenie przeprowadzenia działań zaradczych wobec gatunku obcego – Barszczu Sosnowskiego dwóm spółkom komunalnym PUK i GTBS przeprowadzono pierwsze zabiegi chemiczne z zastosowaniem herbicydów przeznaczonych do zwalczania m.in. barszczu kaukaskich. Z uwagi, iż zabiegi te są pierwszymi z cyklu zabiegów w ramach działań zaradczych, konieczne są powtórzenia tych oprysków zgodnie z wytycznymi GDOŚ (3-4 zabiegi w odstępach co 4-6 tygodni). Po przeprowadzeniu pełnego cyklu oprysków herbicydem dwóch lokalizacji IGO na terenie działek nr 56/28 i 84 obr. Gardno kolejną rzeczą będą działania w ramach tzw. nadzorowanej renaturyzacji spontanicznej (wymienionej jako jedna z dwóch metod w zaleceniach GDOŚ). Dodatkowo, pragnę nadmienić, iż grunty te nie są obszarami o dużej wartości przyrodniczej oraz stopień pokrycia tych działek przez IGO jest stosunkowo niewielki. Zatem zastosowanie metody nadzorowanej renaturyzacji spontanicznej będzie tu optymalne.*

(akta kontroli str. 379, 381)

Według danych Urzędu, działań takich nie podjęła także GDDKiA (jako zarządca terenu, którego właścicielem był Skarb Państwa) po przeprowadzeniu działań zaradczych wobec barszczu Sosnowskiego (powierzchnia 8 m²) zlokalizowanego na działce 16/2 obręb Gardno, ponieważ „Zarządca terenu nie stwierdził zdegradowania terenu czy uszkodzenia terenu w miejscu usuniętej rośliny”.

(akta kontroli str. 156)

2.2.11. W Urzędzie w latach 2020-2024 (do 30 kwietnia) nie podejmowano działań informacyjnych i edukacyjnych w celu rozpoznania stanowisk IGO i ich zwalczania, o czym szerzej mowa w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 332-342, 350, 355)

2.2.12. Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *W okresie podlegającym kontroli NIK Gmina Gryfino nie zawierała porozumień z innymi podmiotami wymienionymi w art. 22 ustawy o gatunkach obcych z uwagi na jednostkowy charakter dokonanych zgłoszeń. Porozumienia, do zawarcia których zobowiązano organ wykonawczy gminy, dotyczyć mają przeprowadzania działań zaradczych. Ministerstwo również nie stworzyło żadnych wytycznych do tego przepisu. A zatem nasuwają się liczne pytania dotyczące wskazania: kto na mocy tych porozumień prowadzić ma działania zaradcze, kto ma ponosić koszty z tym związane, do czego mają służyć zapisy ustawowe dotyczące udostępniania terenu do działań zaradczych? Oczywiście sprawą jest współdziałanie burmistrza z innymi instytucjami szczebla rządowego lub samorządowego czy Polskim Związkiem Łowieckim. Niemniej jednak w naszej ocenie sporządzenie takiego porozumienia jest trudne i nie daje pewności co do celu jakiemu ma służyć oraz jaka ma być w tych porozumieniach rola gmin. W naszej ocenie procedura zawarta w ustawie o gatunkach obcych, dotycząca zgłaszania i realizacji działań zaradczych w stosunku do IGO w środowisku dotyczy każdego, w tym organów wymienionych w art. 22 ust. 1 ustawy.*

(akta kontroli str. 349-351, 355-356)

2.2.13. W sprawie utrudnień związanych z rozpoznaniem i zwalczaniem IGO, Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że ze względu na (...) incydentalny charakter stwierdzenia występowania IGO na terenie gminy Gryfino, nie istniała dotychczas konieczność zapewnienia kompleksowości postępowania z tymi gatunkami. Brak zgłoszeń o stwierdzeniu występowania IGO w środowisku przed 2022 r. powodowało,

że w Urzędzie nie opracowano wcześniej stosownej procedury postępowania z tymi gatunkami, nie istniała również konieczność formalizowania tych zadań w regulaminach czy zakresach czynności. Na okoliczności te wpływała również sytuacja kadrowa Wydziału, z dużą rotacją pracowniczą na stanowisku pracy związanym z gospodarką komunalną i ochroną przyrody. W świetle wskazanych trudności, jakiegokolwiek próby wprowadzenia sformalizowanego podejścia do zagadnienia IGO musiałyby być poprzedzone przede wszystkim sporządzeniem stosownej inwentaryzacji przyrodniczej stanowisk IGO, obejmującej teren całej gminy. Dopiero z takiego opracowania można byłoby uzyskać informacje o rzeczywistym występowaniu IGO na terenie gminy. Biorąc jednak pod uwagę znaczną powierzchnię gminy, wynoszącą ponad 250 km², zlecenie sporządzenia takiej inwentaryzacji wiązałoby się z koniecznością wydatkowania olbrzymich środków finansowych, gdyż wymagałoby powołania w tym celu zespołu ekspertów zajmujących się różnymi gatunkami roślin i zwierząt.

(akta kontroli str. 12, 14-15)

2.2.14. Koszt przeprowadzonych zabiegów usunięcia barszczu Sosnowskiego na terenie gminy Gryfino w 2024 r. wyniósł 998,62 zł netto (1 114,51 zł brutto). Gmina nie uzyskała dofinansowania na prowadzenie działań zaradczych.

(akta kontroli str.349-351, 355)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Gmina Gryfino nie posiadała gminnego programu ochrony środowiska, obowiązującego od 2024 r. (według stanu na 11 czerwca). Burmistrz opracował i wprowadził projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfino na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2030” (dokument z września 2023 r.), jednak został on przedłożony na posiedzenie Rady Miejskiej w Gryfinie dopiero 12 czerwca 2024 r.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy Poś, organ wykonawczy gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.

Urząd posiadał informacje o braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko już w listopadzie 2023 r. (pismo Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie z 3 listopada 2023 r. oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z 8 listopada 2023 r.), a ponadto pozytywną opinię Zarządu Powiatu (pismo z 23 listopada 2023 r.). Obwieszczenie o odstąpieniu od przeprowadzenia ww. oceny zostało zamieszczone na stronie BIP Urzędu (w zakładce: Ochrona środowiska) dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. 9 maja 2024 r., a obwieszczenie o wyłożeniu do wglądu projektu programu 14 maja 2024 r.

(akta kontroli str. 230-255, 343-344, 345-346 plik nr 1-5)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *Przepisy ustawy z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska nie określają okresu, który powinny obejmować programy ochrony środowiska, ani tego, czy mogą one uwzględniać okres perspektywiczny. W 2023 roku został opracowany projekt Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfino na lata 2024-2027, z perspektywą do roku 2030. Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. ww. ustawy w dniu 23 listopada 2023 r. dokument został zaopiniowany pozytywnie przez Zarząd Powiatu w Gryfinie. Zgadzamy się z tym, iż projekt Programu Ochrony Środowiska powinien zostać przedłożony pod obrady Rady Miejskiej w Gryfinie wcześniej. Opóźnienie związane było z przeoczeniem przez pracownika obowiązku umieszczenia obwieszczenia o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz wyłożenia projektu dokumentu do wglądu. Niemniej, projekt zostanie przedstawiony pod obrady Rady Miejskiej w Gryfinie na najbliższej sesji w czerwcu br.*

(akta kontroli str. 349-351, 356)

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfino na lata 2024-2027, z perspektywą do roku 2030 został przyjęty przez Radę Miejską w Gryfinie w trakcie kontroli NIK, tj. uchwałą nr IV/39/24 z 27 czerwca 2024 r.

(akta kontroli str. 453-454)

2. W latach 2020-2024 w Urzędzie nie przeprowadzono rozpoznania miejsc występowania IGO na obszarze gminy Gryfino, pomimo że zadanie takie zostało określone w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Gryfino na lata 2020-2023 z perspektywą na lata 2024-2027.

(akta kontroli str. 230-251, 347 plik nr 1)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *W okresie kontrolowanym urząd nie przeprowadzał rozpoznania IGO w ramach odrębnych zadań wykonywanych jako czynności zlecone podmiotom specjalistycznym z dziedziny biologii i ochrony przyrody. Pracownicy w ramach realizowanych zadań przyjmowali zgłoszenia lokalizacji gatunków obcych roślin IGO – barszczy kaukaskich (...). Jednocześnie przeprowadzenie szerokiego rozpoznania IGO w środowisku przez gminę uwzględniając pełny katalog organizmów żywych objętych rozporządzeniem z dnia 9 grudnia 2022 r. wiązałby się ze znacznymi kosztami finansowymi, których Gmina Gryfino bez wsparcia w postaci środków zewnętrznych nie była w stanie udźwignąć. (...) Z uwagi na realizację szeregu kosztownych inwestycji z zakresu ochrony środowiska Gmina Gryfino nie posiadała w budżecie na lata 2020-2021 środków finansowych na realizację zadania "Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych". Jednocześnie nie zidentyfikowano wtedy dostępnych źródeł zewnętrznych mogących wspomóc finansowanie tego zadania. Gmina Gryfino pismami z dnia 11 czerwca br. skierowanymi do NFOS w Warszawie oraz do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego wystąpiła z zapytaniem, co do możliwości pozyskania takich środków zewnętrznych na opracowanie dokumentów, tj. waloryzacji przyrodniczej czy inwentaryzacji zasobów przyrodniczych gminy.*

(akta kontroli str. 347-348 plik nr 1, 349-351, 353, 357)

NIK zauważa, że rozpoznanie miejsc występowania IGO mogło zostać zrealizowane nie tylko poprzez wykonanie waloryzacji lub inwentaryzacji zasobów przyrodniczych gminy, ale przykładowo również poprzez zamieszczenie na stronie BIP Urzędu, tablicach ogłoszeń w sołectwach komunikatu do mieszkańców o możliwości zgłaszania obecności w środowisku gatunków inwazyjnych, np. barszczu Sosnowskiego, który znajdował się w wykazie inwazyjnych gatunków obcych⁴² już przed wejściem w życie ustawy o gatunkach obcych (tj. 18 grudnia 2021 r.).

3. Burmistrz przekazał Regionalnemu Dyrektorowi zgłoszenie dwóch stanowisk barszczu Sosnowskiego⁴³ (otrzymane od GDDKiA pismem z 2 sierpnia 2022 r.) dopiero w dniu 23 stycznia 2023 r., tj. po 108 dniach, zamiast w terminie siedmiu dni od końca kwartału, w którym je otrzymał. Powyższe stanowiło naruszenie art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy o gatunkach obcych.

(akta kontroli str. 16, 162-166, 169-171, 184-192, 196-206, 228)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *Zgłoszenie z dnia 2 sierpnia 2022 r. od GDDKiA dotyczące stwierdzenia Barszczu Sosnowskiego w dz. 16/2 i 70/43 obręb Gardno pracownik wydziału błędnie ustalił władającego terenem jako Powiat Gryfiński. Zgłoszenie zostało nieprawidłowo przesłane do Starosty Gryfińskiego pismem z dnia 5 sierpnia 2022 r. Po czym Starosta zweryfikował właściwie stanowisko IGO oraz zakwalifikował zgłoszenie do brzmienia nowej ustawy o gatunkach obcych, według której to organ wykonawczy gminy jest zobligowany do przyjęcia zgłoszenia. Zgłoszenie ponownie odesłano do Gminy Gryfino pismem z dnia 25 sierpnia 2022 r. Błąd po stronie urzędu spowodowany był faktem, iż było to pierwsze takie zgłoszenie*

⁴² Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1141 z dnia 13 lipca 2016 r. przyjmujące wykaz inwazyjnych gatunków obcych uznanych za stwarzające zagrożenie dla Unii zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 189, str. 4). Zapobieganie rozprzestrzenianiu się barszczu kaukaskich było także przedmiotem kontroli NIK P/19/077, której wyniki opublikowano w 2020 r.

⁴³ Dotyczy działki 70/43 oraz 16/2 obręb Gardno.

i pracownicy urzędu nie mieli dotąd styczności z tym trybem ustawowym. Pracownik merytoryczny zatrudniony na zastępstwo nie znał przepisów nowej ustawy i ustalił, że działki stanowią własność Skarbu Państwa, dlatego błędnie przekazał zgłoszenie do Starosty Gryfińskiego.

(akta kontroli str. 349-351, 357)

4. Burmistrz poinformował podmioty władające o stwierdzeniu obecności w środowisku IGO (barszczu Sosnowskiego) i powiadomił je o konieczności przeprowadzenia działań zaradczych wobec tego IGO dopiero po upływie 161 dni (dot. działki 70/43 obręb Gardno)⁴⁴ oraz 200 dni (dot. działek: 56/26, 56/27, 56/53 obręb Gardno oraz 334/2 i 334/8 obręb Wełtyń)⁴⁵ od dnia otrzymania informacji od RDOŚ o wprowadzeniu tych stanowisk do Rejestru IGO, co było działaniem nierzetelnym.

(akta kontroli str. 172, 175-176, 193-195, 207-211, 217, 219-222, 224, 228)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił: Zgłoszenie z dnia 2 sierpnia 2022 r. od GDDKiA dotyczące (...) dz. (...) 70/43 (...). Pracownik merytoryczny zatrudniony na zastępstwo nie znał przepisów nowej ustawy i ustalił, że działki stanowią własność Skarbu Państwa, dlatego błędnie przekazał zgłoszenie do Starosty Gryfińskiego. (...) W przypadku zgłoszeń dotyczących dz. 56/26, 56/27, 56/53 (...) informacja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie o wprowadzeniu zgłoszenia do Rejestru IGO wpłynęła na skrzynkę mailową burmistrz@gryfino.pl w dniu 2 października 2023 r., a do Wydziału Gospodarki Komunalnej dopiero w dniu 17 kwietnia br., po osobistych poszukiwaniach dokumentu przez ówczesnego naczelnika wydziału (...). Wiadomość potwierdzająca rejestrację IGO przesłana przez RDOŚ w Szczecinie omyłkowo została przeoczona przez sekretarkę obsługującą skrzynkę mailową burmistrza, co spowodowało tak znaczące opóźnienie w przekazaniu zobowiązania władającego nieruchomością do przeprowadzenia działań zaradczych. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku drugiego zgłoszenia dotyczącego dz. 334/2 i 334/8 (...) kiedy potwierdzenie RDOŚ (...) przesłano na skrzynkę burmistrz@gryfino.pl w dniu 2 października 2023 r., a sekretarka błędnie przesłała tego maila do Wydziału Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska. Naczelnik wydziału omyłkowo przeoczyła wiadomość i nie przekazała jej do Wydziału Gospodarki Komunalnej. Dopiero (...) w dniu 16 kwietnia 2024 r. wydział pozyskał informację o dokonaniu wpisu IGO do rejestru. Sytuacja ta była wynikiem nowych przepisów, brakiem wiedzy sekretariatu oraz jednostkowym charakterem zgłoszeń i związanym z tym brakiem wypracowanej praktyki postępowania.

(akta kontroli str. 349-351, 353-354)

5. Burmistrz przeprowadził działania zaradcze wobec IGO (barszczu Sosnowskiego) znajdującego się na dwóch działkach będących własnością gminy Gryfino (nr 84 i 56/28 obręb Gardno) dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. 23 maja 2024 r. (dotyczy działki 84) oraz 29 maja 2024 r. (działka 56/28), mimo że otrzymał zgłoszenia obecności IGO w tych miejscach odpowiednio 18 maja 2023 r. oraz 21 czerwca 2023 r., a informacja z RDOŚ o wprowadzeniu tych stanowisk do rejestru IGO wpłynęła do Urzędu 2 października 2023 r.

(akta kontroli str. 16, 156-159, 184, 193-195, 267-329, 371-378)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił: Sytuacja miała bezpośrednie powiązanie z nieotrzymaniem przez Wydział Gospodarki Komunalnej potwierdzenia od RDOŚ w Szczecinie faktu dokonania rejestracji stanowisk IGO. Informacja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie o wprowadzeniu m.in. dz. 56/28 obręb Gardno zgłoszenia do Rejestru IGO wpłynęła na skrzynkę mailową burmistrz@gryfino.pl w dniu 2 października 2023 r., a do Wydziału Gospodarki Komunalnej dopiero w dniu 17 kwietnia br., po osobistych poszukiwaniach dokumentu przez ówczesnego naczelnika wydziału (...). Wiadomość (...) RDOŚ w Szczecinie

⁴⁴ Informacja z RDOŚ o zarejestrowaniu IGO – 2 lutego 2023 r., informacja Burmistrza do pomiotu władającego (GDDKiA) - 13 lipca 2023 r.

⁴⁵ Informacja z RDOŚ o zarejestrowaniu IGO – 2 października 2023 r., informacja Burmistrza do pomiotów władających (osób fizycznych) – 19 kwietnia 2024 r.

omyłkowo została przeoczona przez sekretarkę (...) burmistrza, co spowodowało tak znaczące opóźnienie w przekazaniu zobowiązania władającego nieruchomością do przeprowadzenia działań zaradczych. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku (...) dz. 84 obręb Gardno kiedy potwierdzenie RDOŚ (...) przesłano na skrzynkę burmistrz@gryfino.pl w dniu 2 października 2023 r., a sekretarka błędnie przesłała tego maila do Wydziału Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska. Naczelnik wydziału omyłkowo przeoczyła wiadomość i nie przekazała jej do Wydziału Gospodarki Komunalnej. Dopiero (...) 16 kwietnia 2024 r. wydział pozyskał informację o dokonaniu wpisu IGO do rejestru. Sytuacja ta była wynikiem nowych przepisów, brakiem wiedzy sekretariatu oraz jednostkowym charakterem zgłoszeń i związanym z tym brakiem wypracowanej praktyki postępowania. Stąd też, po uzyskaniu tego dokumentu wydział niezwłocznie zlecił usunięcie barszczy Sosnowskiego na działce nr 84 obręb Gardno spółce komunalnej PUK w Gryfinie w ramach umowy wykonawczej oraz pisemnie zobowiązał spółkę komunalną GTBS w Gryfinie (zarządcę terenu) do podjęcia działań zaradczych mających na celu likwidację IGO. W trakcie czynności urzędniczych nie stwierdzono rozrostu szkodliwej rośliny ani pogorszenia stanu środowiska w obszarze jej występowania. Z wykonanych działań zaradczych w dz. 84 obręb Gardno sporządzono protokół oraz dokumentację fotograficzną. Koszt przeprowadzonego zabiegu wyniósł 698,62 zł netto (754,51 zł brutto). Podobnie, zadanie wykonała spółka GTBS w Gryfinie zlecając podmiotowi specjalistycznemu likwidację barszczu w dz. 56/28 obręb Gardno. Z czynności również sporządzono protokół i dokumentację fotograficzną. Koszt przeprowadzonego zabiegu wyniósł 300 zł netto (360 zł brutto). Oczywiście zabiegi będą ponawiane zgodnie z wytycznymi GDOŚ oraz monitorowane przez służby gminne.

(akta kontroli str. 349-351, 354-355)

6. Burmistrz złożył do RDOŚ raport o przeprowadzonych działaniach zaradczych na terenie gminy Gryfino za 2022 r. dopiero 28 marca 2023 r., a za 2023 r. dopiero 16 kwietnia 2024 r., mimo że według art. 21 ust. 14 ustawy o gatunkach obcych, termin przedłożenia ww. dokumentów Regionalnemu Dyrektorowi upływał 31 stycznia za poprzedni rok kalendarzowy, w którym zostały przeprowadzone działania zaradcze - opóźnienie wyniosło odpowiednio 56 i 76 dni.

(akta kontroli str. 256-265)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił: Raporty o przeprowadzonych działaniach złożono odpowiednio: za 2022 roku po otrzymaniu pisma z RDOŚ skierowanego do wszystkich samorządów gminnych o istnieniu takiego obowiązku wynikającego z nowej ustawy o gatunkach obcych, za 2023 r. w trakcie kontroli NIK w formie informacji pisemnej. Sytuacja spowodowana była błędną interpretacją wymagalności raportów z przeprowadzonych działań zaradczych, gdyż naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej uznał, iż skoro takowych działań w roku sprawozdawczym nie przeprowadzono, to nie ma możliwości złożenia takiego sprawozdania. Jednocześnie zastosowana forma pisma informacyjnego nie była zgodna z obowiązującym wzorem opublikowanym na stronach BIP GDOŚ. Przyznajemy, iż naczelnik dokonał błędnej interpretacji przepisów ustawowych, co wynikało z incydentalnej skali zgłoszeń IGO w środowisku gminy Gryfino na przestrzeni lat 2022-2023 oraz nowych regulacji prawnych wynikających z uchwalenia ustawy o gatunkach obcych.

(akta kontroli str. 349-351, 357-358)

7. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie nie prowadzono działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących rozpoznania stanowisk IGO i ich zwalczania, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 3 w związku z art. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody. Ww. działania podjęto dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. wytyczne w sprawie zgłaszania występowania IGO w środowisku zamieszczono w dniu 13 maja 2024 r. na stronie BIP Urzędu⁴⁶, a 15 maja 2024 r. przekazano je sołtysom gminy Gryfino, zobowiązując ich do wywieszenia tej informacji na sołeckich tablicach ogłoszeń.

⁴⁶ Zakładka „Ochrona Środowiska”.

(akta kontroli str. 332-342)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *Urząd w trakcie kontroli NIK opracował i opublikował na stronie Biuletynu Informacji Publicznej materiał informacyjny mający na celu rozpropagowanie tematyki gatunków obcych oraz wprowadzonych przepisów regulujących potrzebę ich likwidacji. Ponadto, do każdego z sołectw Gminy Gryfino wysłano materiał informacyjny do rozwieszenia na tablicach ogłoszeń w każdym sołectwie. W okresie podlegającym kontroli NIK urząd nie podejmował działań informacyjnych i edukacyjnych, a spowodowane to było niewielką skalą zgłoszeń gatunków IGO na terenie gminy. Jednakże wyniki kontroli wskazują na konieczność prowadzenia takich działań. Stąd też, urząd zamierza w dalszym ciągu kontynuować działania informacyjno-edukacyjne skierowane do ogółu wspólnoty samorządowej poprzez dostępne kanały informacyjne m.in. BIP, tablice ogłoszeń w sołectwach, media społecznościowe.*

(akta kontroli str. 349-351, 355)

NIK zauważył, iż przeprowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych mogłoby się przyczynić do zwiększenia liczby wpływających zgłoszeń o obecności IGO w środowisku, a tym samym do częściowej realizacji zadania wskazanego w Programie ochrony środowiska, polegającego na „identyfikacji miejsc występowania gatunków inwazyjnych”.

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie informacje o inwazyjnych gatunkach obcych roślin na terenie gminy Gryfino uzyskiwano jedynie na podstawie zgłoszeń od obywateli i innych podmiotów. Nie przeprowadzano natomiast własnego rozpoznania IGO, pomimo określenia takiego zadania w Programie ochrony środowiska na lata 2020-2023. Zidentyfikowanie w trakcie kontroli NIK nowego stanowiska barszczu Sosnowskiego potwierdza konieczność własnych obserwacji w tym zakresie.

Burmistrz prawidłowo przekazywał zgłoszenia IGO Regionalnemu Dyrektorowi, jednak w jednym przypadku (dotyczącym dwóch działek) czynność ta została wykonana z opóźnieniem wynoszącym 108 dni od terminu wskazanego w art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy o gatunkach obcych. Burmistrz, po otrzymaniu z RDOŚ informacji o ujęciu zgłoszonych roślin w Rejestrze IGO, ustalał podmioty władające odpowiedzialne za przeprowadzanie działań zaradczych i informował je o stwierdzeniu obecności w środowisku barszczu Sosnowskiego oraz o konieczności przeprowadzenia ww. działań wobec tego IGO, ale w przypadku sześciu działek skierowanie tej informacji miało miejsce dopiero po upływie od 161 do 200 dni, co było działaniem nierzetelnym. Burmistrz nie dochował należytej staranności w zakresie zwalczania barszczu Sosnowskiego zlokalizowanego na dwóch działkach gminnych, bowiem podjął działania zaradcze wobec tego IGO dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. rok po otrzymaniu zgłoszeń o jego obecności w środowisku.

Mimo obowiązku corocznego raportowania o przeprowadzonych działaniach zaradczych w terminie do końca stycznia roku następującego po roku objętym sprawozdaniem, Burmistrz złożył raport za 2022 r. i 2023 r. dopiero odpowiednio w marcu 2023 r. i kwietniu 2024 r. W badanym okresie w Urzędzie nie podejmowano ponadto działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących rozpoznania stanowisk IGO i ich zwalczania, mimo obowiązku wynikającego z ustawy o ochronie przyrody. NIK zauważył, iż działania takie mogłyby przyczynić się do zwiększenia liczby wpływających zgłoszeń o obecności IGO w środowisku, a tym samym do częściowej realizacji zadania wskazanego w Programie ochrony środowiska, polegającego na „Identyfikacji miejsc występowania gatunków inwazyjnych”.

Gmina Gryfino nie posiadała gminnego programu ochrony środowiska obowiązującego od 2024 r. (według stanu na 24 czerwca), mimo że już w listopadzie Urząd dysponował pozytywną opinią Zarządu Powiatu Gryfińskiego o projekcie ww. programu oraz informacjami o braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Niedopatrzanie pracownika merytorycznego spowodowało, iż dopiero w trakcie kontroli NIK projekt ten został przekazany do

konsultacji społecznych, a następnie przyjęty przez Radę Miejską w Gryfinie uchwałą z dnia 27 czerwca 2024 r.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami oraz uwzględniając działania podjęte w trakcie kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski	1. Przeprowadzanie własnego rozpoznania inwazyjnych gatunków obcych. 2. Zapewnienie prawidłowej obsługi zgłoszeń IGO. 3. Zapewnienie w Urzędzie należytego obiegu korespondencji dotyczącej IGO. 4. Terminowe składanie do RDOŚ raportów o przeprowadzonych działaniach zaradczych. 5. Kontynuowanie działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących rozpoznania stanowisk IGO i ich zwalczania.
Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 9 września 2024 r.

Kontrolerzy Anna Dejk-Chojnacka Główny specjalista kontroli państwowej <i>podpisano elektronicznie</i> Katarzyna Danielak Starszy inspektor kontroli państwowej <i>podpisano elektronicznie</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie z up. p.o. Wicedyrektor Bogusław Wójcik <i>podpisano elektronicznie</i>
--	---